

Termeni de referință:

Selectarea beneficiarilor pentru obținerea granturilor de finanțare la reabilitarea și înființarea plantațiilor forestiere

Abrevieri și acronime

AC	Agricultură conservativă
AE	Agricultură ecologică
APL	Autoritate Publică Locală
FGM	Fondul Global de Mediu
IFAD	Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă
ICAS	Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice
PRRECI	Programul Rural de Reziliență Economico-Climatică Incluzivă
PSASP	Prestator de Servicii în Amenajări Silvice și Peisagistice
UCIP-IFAD	Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă

Introducere

Programul Rural de Reziliență Economico-Climatică Incluzivă (PRRECI), finanțat de Fondul Global de Mediu (FGM) și implementat de către Unitatea Consolidată pentru Implementarea Proiectelor IFAD, este conceput pentru a contribui la reducerea sărăciei rurale în Moldova, prin promovarea accesului către o gamă largă de servicii financiare adecvate și integrate. O atenție deosebită în cadrul Programului este atribuită dezvoltării și implementării tehnologiilor performante în domeniul agricol și managementului durabil al solului, cu impact pozitiv asupra ecosistemelor. Restabilirea învelișului vegetal natural și productivității solului contribuie la creșterea rezilienței la schimbări climatice ale comunităților rurale, terenurilor agricole și ecosistemelor la nivel de peisaje agricole.

Justificare

Una dintre cele mai importante limitări în fața activității agricole din Moldova este clima semi-aridă, care se caracterizează prin cantități foarte variabile de precipitații atmosferice și temperaturii înalte în timpul verii. În agricultura din Moldova se folosește în cea mai mare parte tehnologia convențională de lucrare a solului și gestionare a culturilor agricole. Acestea nu mai sunt optime în ceea ce privește impactul asupra solului inclusiv fertilității în condiții semi-aride și combaterea eroziunii solului. Crearea rețelei de perdele forestiere de protecție a câmpului va avea ca prim beneficiu creșterea producției agricole. Perdelele forestiere reduc evaporația și transpirația plantelor, astfel că producția agricolă în câmp crește cu pînă la 20%, chiar dacă o porțiune din teren este ocupată de perdele. Cercetările au estimat că ponderea optimă a suprafeței ocupate de perdelele forestiere este între 4 și 6% din suprafața câmpului agricol. Concomitent, fișile forestiere protejează culturile agricole de spulberarea florilor de către vînt, precum și reduce daunele provocate de particulele de sol ce lovesc cu viteză răsadul de plante, rezultînd în sporirea productivității culturilor agricole.

Reieșind din cele menționate mai sus, precum și din faptul că prin recunoașterea problemei ca fiind una semnificativă, UCIP-IFAD are ca obiectiv promovarea și implementarea bunelor practici de adaptare a ecosistemelor prin reabilitarea perdelelor forestiere de protecție. Pentru atingerea acestor obiective cu suportul Programului Rural de Reziliență Economico-Climatică Incluzivă (PRRECI) pe parcursul următorilor 4 ani vor fi efectuate lucrări de reabilitare/înființare a perdelelor forestiere de protecție preponderent în zonele de centru și sud ale Republicii Moldova. În baza unui concurs național vor fi selectați beneficiari, care prin conlucrarea directă cu UCIP-IFAD, Agenția „Moldsilva”, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS) și specialiști din domeniu vor contribui la reabilitarea/înființarea perdelelor forestiere.

UCIP-IFAD va acorda asistență financiară sub formă de grant pentru plantarea/reabilitarea perdelelor forestiere.

Beneficiarii

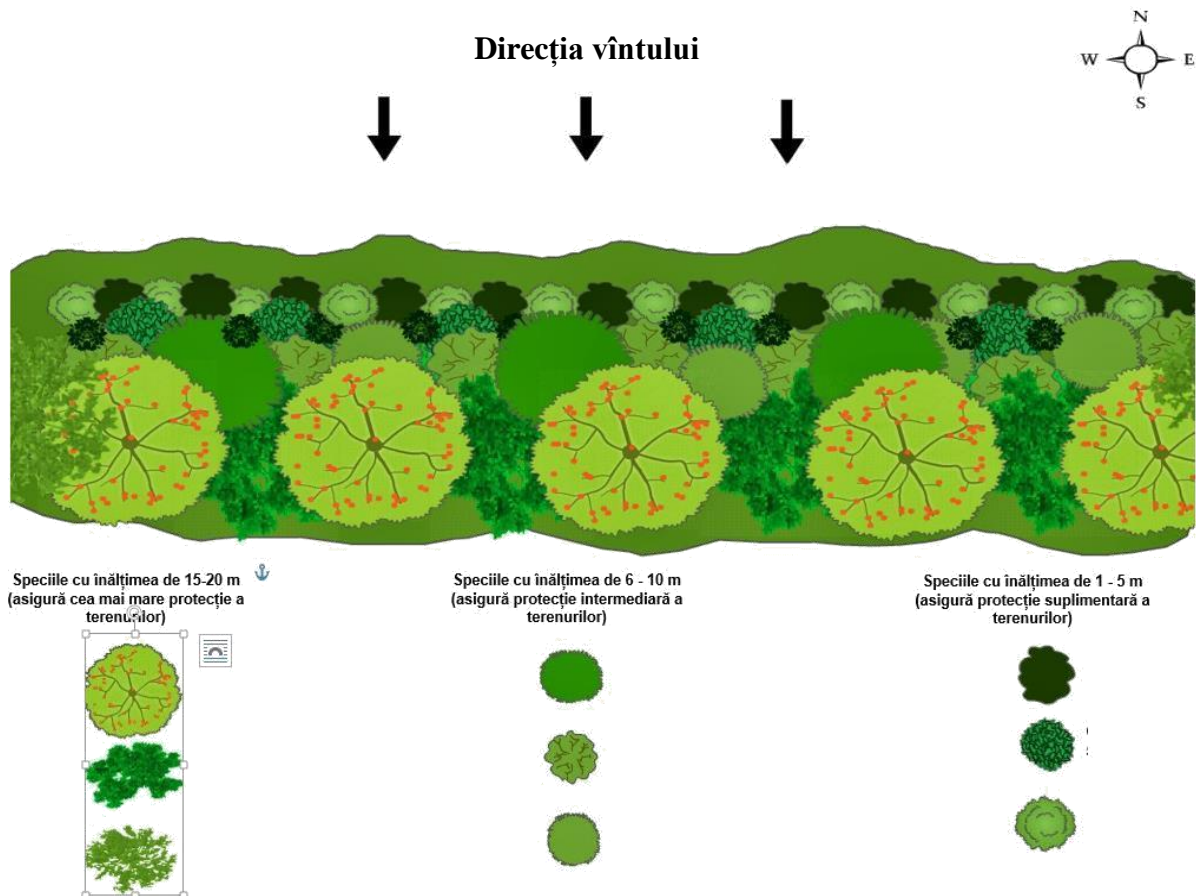
- a) reabilitarea perdelelor forestiere - în calitate de beneficiar a granturilor de finanțare pentru reabilitarea perdelelor forestiere de protecție și altor tipuri de plantații forestiere pot fi: întreprinderile agricole și autoritățile publice locale (primării) din toate regiunile Moldovei, fiind acordată o prioritate participanților care dețin fișii forestiere și necesită măsuri de reabilitare în partea de sud și centru. Instituțiile de cercetări științifice, stațiunile tehnico- și didactico-experimentale înregistrate în mun. Chișinău și Bălți sunt considerate eligibile doar în cazul când dețin terenuri agricole și desfășoară activitate în zone rurale.
- b) înfiiințarea plantațiilor noi de perdele forestiere - în calitate de beneficiar a granturilor de finanțare pentru înființarea plantațiilor noi de perdele forestiere de protecție pot fi: întreprinderile agricole din toate regiunile Moldovei și *autoritățile publice locale (primării) din regiunile de centru și sud (cu excepția orașelor Chișinău și Bălți).*

Categoriile generale de investiții

- **Destinația**

- Perdele/fișii de protecție – unul sau mai multe rânduri de specii de arbori și arbuști amplasate la o anumită distanță unele față de altele și plantate împotriva vântului cu scopul de a proteja culturile agricole, solul, animalele și clădirile.
- Zone tampon riverane – rânduri de arbori, arbuști și vegetație verde plantate de-a lungul malului bazinelor de apă cu scopul de a preveni eroziunea solului.
- Garduri vii sau paravânturi – un tip de protecție împotriva vânturilor puternice din timpul iernii reprezintă plantarea arborilor/arbuștilor într-un mod ca să rețină și păstreze zăpada pe suprafețele terenurilor agricole. În dependență de necesitate gardurile pot fi confecționate din lemn sau material plastic.
- Reabilitarea habitatelor pe terenurile agricole – conservează flora și fauna din ecosistemele naturale ce înglobează zone umede sau de deal. Aceasta de obicei implică înierbarea/plantarea cu ierburi/arbuști/arbori pereni, corespunzători faunei respective. Pentru a menține habitatul în mod corespunzător și de a nu permite introducerea speciilor invazive este nevoie de un management al resurselor naturale pe termen lung.

Benzi din pomi și arbuști fructiferi – în scopuri de conservare se plantează plante lemnoase multianuale pentru reîmpădurire și reabilitarea habitatelor, cultivarea pomilor sau arborilor forestieri, paravânturi, restabilirea luncilor inundabile și zonelor umede, precum și pentru implementarea practicilor agrosilvice cum ar fi pășunile împădurite și intercalarea culturilor agricole cu rânduri de arbori. Cultivarea pomilor forestieri include creșterea pomilor de Crăciun și altor plantații de culturi forestiere. Un interes special îl prezintă arborii ce au o creștere rapidă cum ar fi plopul hibrid sau cel piramidal care poate fi recoltat o dată la 10-15 ani sau chiar mai des și comercializat pentru celuloză, biomasă și alte produse lemnoase. Creșterea produselor forestiere include managementul terenurilor forestiere în scopul obținerii lemnului de calitate înaltă, lemnului pentru foc și produselor forestiere specifice: nuci comestibile, pomușoare și ciuperci; plante medicinale; semințe sau butași de arbori, arbuști sau flori locale; specii de plante destinate pentru fabricarea articolelor decorative: coșuri, paniere, fructiere, mobilă etc.

Exemple de specii din care se poate compune o fișie de protecție:

- **Arbori:** pâr, prun, cireș, vișin, nuc, migdal, alun, corn, salcâm, tei, arțar ș.a.
- **Arbuști:** Coacăz negru, coacăz roșu, coacăz alb, agriș, zmeur de grădină, mur de grădină, mur cu ghimpți sau fară, măceș, soc negru, cătină, trandafir pentru petale, scorușul negru (aronia) ș.a. ;
- **Specii ornamentale:** tuie, castan porcesc, glicemia, berberis, brazi, molid etc.

Cîteva criterii de clasificare a perdelelor forestiere de protecție a terenurilor agricole

După modul de amplasare:

- perdele principale, amplasate perpendicular pe direcția vântului dominant;
- perdele secundare amplasate perpendicular pe direcția perdelelor principale și care întregesc astfel rețeaua de perdele dintr-un perimetru dat.

După desime:

- perdele compacte sau impenetrabile: nu lasă vîntul să treacă prin ele;
- perdele semi-penetrabile: vîntul trece prin ele diminuîndu-și progresiv tăria (sunt cele mai recomandate pentru protecția terenurilor agricole din zonele de centru și sud);
- perdele penetrabile, vîntul pătrunde ușor, în special sub nivelul coronamentelor arborilor.

După structura arboretului:

- perdele pure: când sunt formate dintr-o singură specie;
- perdele de amestec: când sunt formate din mai multe specii de arbori și arbuști (sunt cele mai recomandate pentru protecția terenurilor agricole din zonele de centru și sud).

Mărimea granturilor pe unitate de suprafață și limita per beneficiar

- Pentru reabilitarea perdelelor forestiere de protecție vor fi acordate granturi, pentru acoperirea costurilor de reabilitare, în baza proiectelor de execuție elaborat de instituția abilitată de UCIP-IFAD (ICAS) pentru proiectarea lucrărilor de reabilitare, dar nu mai mult de 1200 dolari SUA per ha. Suprafața maximă reabilitată per un beneficiar nu va depăși 10 ha.
- Pentru înființarea perdelelor forestiere de protecție vor fi acordate granturi, pentru acoperirea costurilor de înființare, în baza proiectelor de execuție elaborate de instituția abilitată (ICAS) pentru proiectarea lucrărilor de înființare, dar nu mai mult de 3000 dolari SUA per ha. Suprafața maximă plantată per un beneficiar nu va depăși 10 ha.
- Agenții economici pot elabora individual proiecte de execuție, fiind avizate de ICAS.
- Granturile aprobate se rambursează după efectuarea lucrărilor de înființare/reabilitare.
- Beneficiarii de granturi vor contribui cu 10 % (în bunuri sau servicii) din costul total al lucrărilor la etapa de înființare/reabilitare a perdelelor forestiere.

Perioada derulării Programului și data de depunere a cererilor de finanțare

- Programul va fi implementat în perioada anilor 2016-2019.
- Cererile de finanțare vor fi primite pe parcursul întregului an, începând cu data 01 ianuarie 2016.

Criterii de eligibilitate

Pentru a beneficia de aceste granturi primăriile și întreprinderile agricole trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

Pentru primării:

- Să fie amplasate preponderent în zonele de sud sau centru ale Republicii Moldova, cu excepția orașelor Chișinău și Bălți;
- Să dețină în proprietate perdele forestiere de protecție care necesită măsuri de reabilitare sau să intenționeze să înființeze altele noi;
- Să asigure o cofinanțare în valoare bănească de cel puțin 10% din costul total sau echivalentul în bunuri și servicii din costul total al lucrărilor de reabilitare/ înființare a perdelelor forestiere;
- Să posede un acord/contract privind serviciile de întreținere a perdelelor forestiere de protecție pentru următorii ani (în dependență de specii), sau să confirme faptul că dispune de personal (în domeniul agronomiei) care va asigura o întreținere și îngrijire calificată a plantelor.
- Să dețină Proiect de execuție elaborat de ICAS cu includerea costurilor pentru lucrările de reabilitare/înființare (PE se elaborează după depunerea cererii de finanțare la oficiul UCIP-IFAD).

Pentru întreprinderile agricole:

- Să posede certificat de înregistrare și să dețină o activitate agricolă pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția orașelor Chișinău și Bălți*;
- Să asigure o cofinanțare în valoare bănească de cel puțin 10% din costul total sau echivalentul în bunuri și servicii de reabilitare/ înființare a perdelelor forestiere;
- Să posede documente care atestă că întreprinderea deține în proprietate sau arendă (contracte de arendă înregistrate la oficiul cadastral teritorial pe un termen de cel puțin 25 ani) perdele forestiere de protecție care necesită măsuri de reabilitare sau terenuri pe care intenționează să înființeze perdele forestiere noi;
- Să posede cel puțin un an experiență în domeniul producerii agricole;
- Să dețină Proiect de execuție avizat de ICAS cu includerea costurilor pentru lucrările de reabilitare/înființare (PE se elaborează după depunerea cererii de finanțare la oficiul UCIP-IFAD). *nu se referă la instituțiile de cercetări științifice, stațiunile tehnico - și didactico - experimentale

Nota: crearea plantațiilor forestiere pe terenuri agricole cu fertilitate naturală de peste 60 puncte este interzisă conform art. 83 al Codului funciar.

Documentele de aplicare la concurs

Pentru participare la concurs solicitanții vor prezenta următoarele documente:

1. Cererea de finanțare semnată și ștampilată de către conducătorul APL/întreprinderii agricole (anexa 1).
2. Copia certificatului de înregistrare a întreprinderii/APL (deciziei de înregistrare) și/sau extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice.
3. Copia declarației de constituire și fișa de înregistrare a gospodăriei țărănești.
4. Proiect de execuție pentru lucrările de reabilitare/înființare elaborat/avizat de către Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice.
5. Copia extrasului din registrul bunurilor imobile (cu planul geometric) pentru terenuri/parcele/loturi de pământ cu perdele forestiere de protecție sau pe care se planifică înființarea perdelelor forestiere și copia hărții de amplasare a acestora.
6. Copia actului ce confirmă bonitatea terenului (la solicitare numai după necesitate).
7. Copia titlului de proprietate a terenului pe numele întreprinderii/instituției, contractului de vânzare-cumpărare pe numele întreprinderii/instituției sau contractul de arendă pe un termen **de cel puțin 25 ani**, înregistrat la OCT.
8. Copia bilanțurilor contabile (sau declarațiilor de venit în cazul evidenței contabile simplificate) pentru anul precedent (doar agenții economici).
9. Copia contractului/acordului între beneficiar și întreprinderea pentru silvicultură locală a Agenției „Moldsilva” sau prestator servicii privind înființarea/reabilitarea perdelelor forestiere.
10. Copia ordinului de angajare și diplomei de studii a specialistului în domeniul agriculturii (silviculturii) care va fi responsabil de îngrijirea plantației forestiere sau acord/contract cu întreprinderea pentru silvicultură locală a Agenției „Moldsilva”.
11. Declarația pe propria răspundere privind asigurarea cofinanțării de cel puțin 10% din costul total în mijloace bănești sau bunuri și servicii exprimate în valoare bănească reieșind din proiectul de execuție (anexa 2).
12. Certificat privind lipsa datoriilor față de bugetul local/de stat eliberat de organul fiscal de resort.
Certificat eliberat de o bancă comercială în care va fi indicat numărul contului bancar în lei moldovenești.
13. UCIP-IFAD își rezerva dreptul de a solicita și alte documente și informații suplimentare pentru clarificări.

Notă: Cererile care nu vor conține toate documentele solicitate (cu excepția proiectului de execuție) nu vor fi admise spre înregistrare.

Procedura de apelare la concurs și evaluare a cererilor de finanțare

Formularele de participare la concurs pentru obținerea granturilor vor fi depuse la UCIP-IFAD. UCIP-IFAD a angajat ÎS ”Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice” în calitate de prestator de servicii de consultanță care va asista potențialii beneficiari la elaborarea proiectului de reabilitare/înființare a perdelelor forestiere de protecție și un responsabil pentru supravegherea procesului de reabilitarea/plantare a perdelelor forestiere. Pentru evaluarea și selectarea cererilor depuse, UCIP-IFAD va institui o Comisie de Evaluare a Cererilor (CEC) care va verifica dacă pachetul de aplicare conține setul necesar de documente și dacă cererea corespunde criteriilor de eligibilitate. Comisia va avea ședințe de cel puțin o dată per lună. Cererile selectate de Comisie vor fi propuse Comitetului pentru aprobarea granturilor spre aprobare și finanțare. Comitetul pentru aprobarea granturilor va avea ședințe de cel puțin o dată per trimestru. Solicitanții vor fi anunțați despre decizia Comitetului pentru aprobarea granturilor în cel mult 10 zile din data ședinței și luării deciziei.

Lucrările de înființare a plantațiilor noi pot fi efectuate de solicitantul de grant (**doar întreprinderi agricole**), cu respectarea strictă a condițiilor prevăzute în documentația de proiectare și prezentarea documentelor confirmative de cheltuieli, în baza cărora va fi efectuată rambursarea costurilor. APL vor contracta prestator de servicii sau o întreprindere silvică pentru efectuarea lucrărilor de înființare/reabilitare a fișiiilor forestiere.

Pentru mai multă informație privind cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul pădurilor și fișiiilor forestiere consultați Codul funciar (<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=313324>), Legea nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă (<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311668>), Hotărârea nr.1008 din 30.10.1997 cu privire la clasificarea pădurilor pe grupe și categorii funcționale (<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=297074>)

CONDIȚIILE DE PREZENTARE A OFERTELOR:

- Dosarul de aplicare cu setul complet de documentele necesare pentru obținerea grantului, se depune pe parcursul anului la adresa UCIP-IFAD, MD-2004, or. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, et.13, oficiul 1312. Documentele se prezintă în original și copii. La etapa de recepționare dosarele de aplicare vor fi înregistrate în registrul scrisorilor de intrare, fiind notate: data depunerii, denumirea grantului, denumirea solicitantului și semnătura persoanei care a recepționat dosarul.
- Perioada de prezentare a pachetului de documente: **pe parcursul anului**
- Pentru clarificări și concretizări scrieți pe adresa de e-mail: office@ifad.md